

SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
060201

DOM
2021-09-14
Stockholm

Mål nr
M 9842-20

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Östersunds tingsrätts, mark- och miljödomstolen, slutliga beslut 2020-08-20 i mål M 2928-19, se bilaga A

PARTER

Klagande

O.P.

Ombud: Advokat P.W.

SAKEN

Ansökan om bidrag ur bygdeavgiftsmedel

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSLUT

1. Mark- och miljööverdomstolen avslår överklagandet.
  2. O.P:s yrkande om ersättning för ombudskostnader i Mark- och miljööverdomstolen lämnas utan bifall.
-

Dok.Id 1719431

Postadress
Box 2290
103 17 Stockholm

Besöksadress
Birger Jarls Torg 16

Telefon
08-561 670 00
08-561 675 50

E-post: svea.hovratt@dom.se
www.svea.se

Telefax

Expeditionstid
måndag – fredag
09:00–16:30

BAKGRUND

O.P. ansökte hos mark- och miljödomstolen om bidrag ur bygdeavgiftsmedel med totalt 2 301 530 kr plus moms avseende fastigheten X i Krokoms kommun. Fastigheten, som tidigare var en del av fastigheten Y, omfattar delar av sjön Rörvattnet. Sjön Rörvattnet regleras för vattenkraftsproduktion. Det av O.P. ansökta bidraget avser bland annat kostnader för att kunna avverka skog på två i sjön belägna öar dit vinterväg inte längre kan anläggas efter regleringen.

Mark- och miljödomstolen, som höll syn i målet, tillerkände O.P. 154 000 kr. O.P. har nu överklagat avgörandet till Mark- och miljööverdomstolen.

YRKANDEN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

O.P. har yrkat att Mark- och miljööverdomstolen fullt ut ska bifalla hans ansökan om bidrag med 2 301 530 kr plus moms. Han har därtill yrkat ersättning för ombudskostnader i Mark- och miljööverdomstolen med 20 000 kr plus moms.

Stensjöns Kraft AB har hänvisat till sina yttranden i mark- och miljödomstolen.

Länsstyrelsen i Jämtlands län har inkommit med yttrande.

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSKÄL

Förutsättningarna för att få bidrag ur bygdeavgiftsmedel för förebyggande av skador m.m. framgår av 4–6 §§ förordningen (1998:928) om bygde- och fiskeavgifter. Bidrag ur avgiftsmedel kan utgå till den som lider skada genom vattenverksamhet. En förutsättning är att ersättning för skadan inte tidigare bestämts av domstol. Vid avgörande om bidrag ska utgå eller inte ska hänsyn tas till vad som i varje särskilt fall kan anses skäligt. Möjligheten att få bidrag ur bygdeavgiftsmedel är grundad på billighetsskäl och den skadelidande kan inte göra gällande att ersättning alltid ska utgå (prop. 1981/82:130 s. 481).

Kraftproduktion vid bl.a. Rörvattnets kraftverk och regleringen av bl.a. sjön Rörvattnet prövades av Mellanbygdens vattendomstol i mål A 12/1965 under åren 1966–1969. I dom den 14 november 1969 fastställdes slutligt villkor för års- och korttidsreglering. I domen behandlades också frågor om skada och ersättning varvid bl.a. frågor om is och vinterväg i sjön Rörvattnet togs upp. Vattendomstolen vid Östersunds tingsrätt gjorde sedan en slutlig prövning av dessa frågor genom en dom den 8 november 1994 i samma mål.

O.P. förvärvade den aktuella fastigheten 1993. En ny fastighetsägare måste anses ha förvärvat mark i av regleringen påverkat skick och med kännedom om den påverkan som regleringen har på marken i fråga (jfr MÖD 2002 SM 9). Vid förvärvet 1993 får förutsättas att O.P. var medveten om de rådande reglerings-förhållandena och dess inverkan på möjligheterna att anlägga vinterväg. Mot den bakgrunden är det inte skäligt att bevilja bidrag ur bygdeavgiftsmedel till O.P. och han kan därmed inte tillerkännas ytterligare bidrag än det som mark- och miljödomstolen redan har beviljat. Överklagandet ska därför avslås och yrkandet om ombudskostnader lämnas utan bifall.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga B

Överklagande senast den 2021-10-05

I avgörandet har deltagit hovrättsrådet Liselotte Rågmark, tekniska rådet Ingrid Johansson, hovrättsrådet Petra Bergman och tf. hovrättsassessorn Hanna Björklund, referent.

Föredragande har varit Anna Nordenskjöld.

ÖSTERSUNDS TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

SLUTLIGT BESLUT
2020-08-20
Meddelat i Östersund

Sid 1 (5)
Mål nr M 2928-19

Sökande O.P.

Ombud: Advokat P.W.

SAKEN

Ansökan om bygdeavgiftsmedel, X i Krokoms kommun

SLUTLIGT BESLUT

O.P. tillerkänns i enlighet med 4-6 §§ förordningen (1998:928) om bygde- och fiskeavgifter kostnadsbidrag med 154 000 kr, att betalas ur avgiftsmedel som erläggs för regleringen av Rörvattnet. Beloppet ska betalas till O.P. sedan detta beslut vunnit laga kraft.

Dok.Id 344366

Postadress
Box 708
831 28 Östersund

Besöksadress
Storgatan 6

Telefon
063-15 06 00
E-post: mmd.ostersund@dom.se
www.ostersundstingsratt.domstol.se

Telefax
063-15 06 90

Expeditionstid
måndag – fredag
08:00–16:00

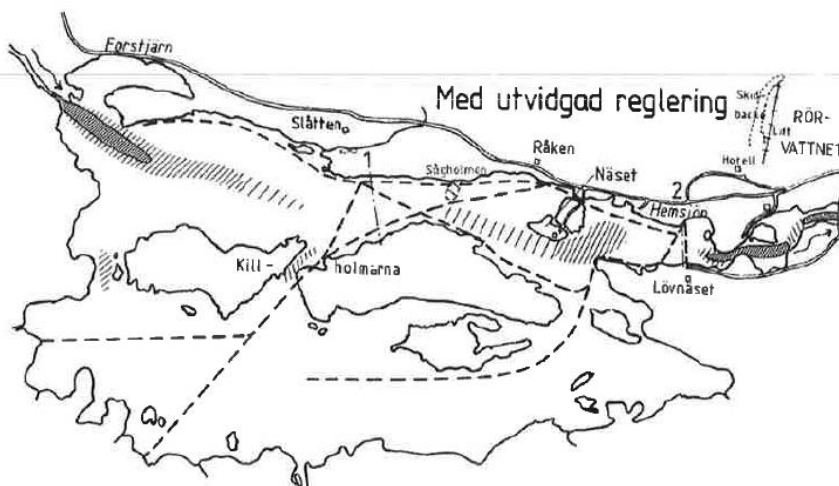
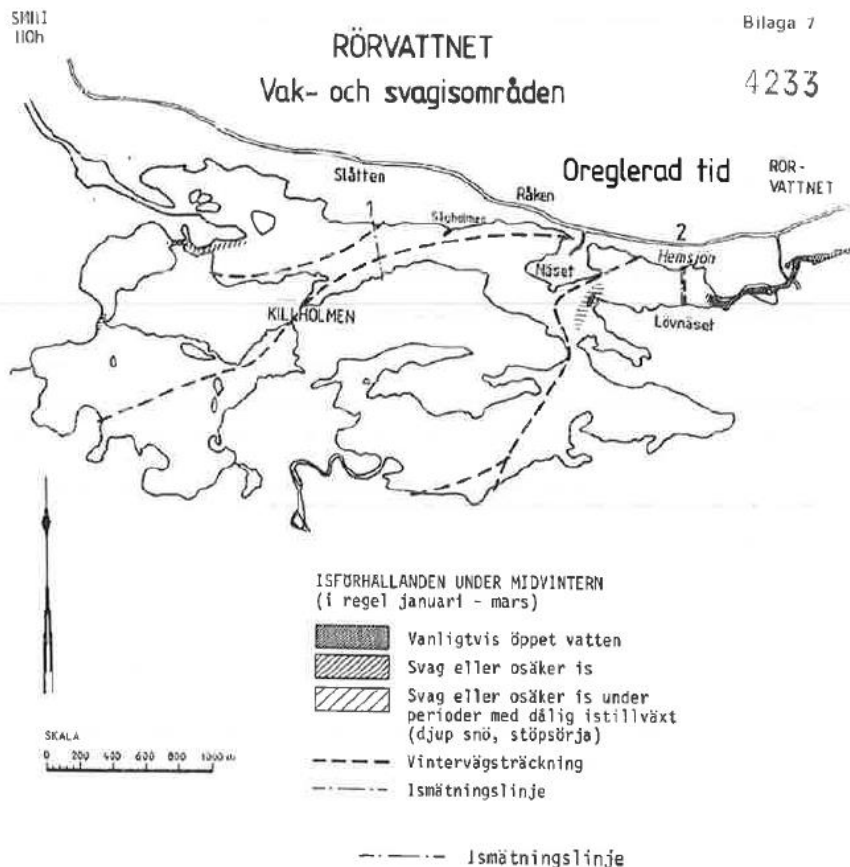
ANSÖKAN M.M.

O.P., som äger fastigheten X i Krokoms kommun har, efter vissa justeringar under tiden som målet handlagts, ansökt om bidrag ur bygdeavgifts-medel med totalt 2 301 530 kr + moms, varav 60 000 kr avser ersättning för ombudskostnader. Ansökt belopp avser täcka kostnader för att kunna avverka O.P. skog på Killholmarna vars värde uppskattats till 3 300 000 kr exklusive moms.

Till stöd för sin ansökan har han anfört bl.a. följande. Fastigheten omfattar delar av sjön Rörvattnet och två öar Killholmarna. Före regleringen av sjön var Killholmarna en ö (Killholmen). På öarna finns avverkningsmogen skog. Vid skogsavverkning på Killholmen före regleringen kunde överfart till och från ön ske genom anläggande av en kort vinterväg. Då korttidsreglering sker i vattendraget utan tidsbegränsning kan vinterväg numera inte anläggas. Det behövs därmed tillgång till väg med tillräcklig bärighet och stabilitet för överfart med skogsmaskin och långtradare. Fastighetsägaren har för avsikt att anlägga väg mellan de kortaste punkterna till de två öarna för att möjliggöra skogsavverkning. Längden för vägbank och bro är cirka 150 meter respektive 75 meter. De kostnader som uppkommer för vägbank, anslutning och bro beräknas uppgå till cirka 2 021 530 kr plus moms enligt offert. Till dessa kostnader tillkommer projekteringskostnad inklusive tillstånd för vattenverksamhet och täktillstånd för husbehovstäkt med 30 000 kr plus moms, förvärv av grannfastigheten för husbehovstäkt 50 000 kr plus moms, lantmäterikostnad för avstyckning av mark 50 000 kr plus moms, ersättning till markägare för rätt att använda befintlig väg 140 000 kr plus moms och arkeologisk undersökning 30 000 kr plus moms.

Stensjöns Kraft AB(bolaget) har i yttrande uppgett bl.a. följande. Sjön Rörvattnet regleras med anledning av vattenkraftverken Stensjön och Kvarnfallet. Slutlig prövning har gjorts i vattendom A12/65 och VA 8/76 och tiden för anmälan om oförutsedda skador har utgått. Bolaget har inte kunnat utläsa och har inte kännedom om fastigheten varit föremål för skadereglering i ansökningsmålet eller om bidrag ur bygdemedel har utgått tidigare. Vattennivåerna i sjön har hållit sig inom de tillståndsgivna vattendomarna och nivån kan variera någon decimeter inom dygnet.

Vattennivåerna i sjön är idag förändrade i förhållande till tiden före sjön reglerades och som visualiseras i de bilder som utgör en del av aktbilaga 370 till dom A12/65.

Bolaget har inte utfört någon besiktning av skadeobjektet. Att återskapa de förhållanden som rådde i sjön innan regleringen tillkom är inte möjligt. Tidigare kunde

markområdena på Killholmen nås via fast mark, de låglänta områdena av Killholmen utgör nu en del av sjön Rörvattnet.

Vad gäller en skälighetsbedömning av kostnaderna för den ansökta åtgärden så måste det sättas i relation till hur ofta vägen behöver användas. Avverkning har inte varit aktuell under den tid som regleringen hittills pågått. Virkesvärdet måste också beaktas. Kostnaden för en drivningsväg ned till sjön måste anläggas av fastighetsägaren oavsett om sjön är reglerad eller inte. För att sedan möjliggöra uttransport av virke från de aktuella holmarna har dialog förts med fastighetsägaren om att anlägga tillfälliga vägbankar i sjön alternativt nyttja en pråm för att transportera maskiner samt virke till och från Killholmarna. En uppskattning av de kostnader som bolaget tidigare fått uppgår till 402 212 kr.

Länsstyrelsen i Jämtlands län har som remissinstans inkommit med yttrande och har anfört bl.a. följande. Anläggande av en temporär körväg i Rörvattnet med utfyllnad i vattenområdet för att nå ut till Killholmarna utgör vattenverksamhet. Beroende på hur mycket bottenyta vägen tar i anspråk är detta anmälnings- eller tillståndspliktigt. Länsstyrelsen har bifogat två beslut till sitt yttrande; dels anmälan om vattenverksamhet meddelat beslut den 20 juni 2019, dels anmälan om husbehovstakt meddelat beslut den 12 januari 2016 med föreläggande om försiktighetsåtgärder för åtgärderna. Förutsatt att sökanden hanterar åtgärderna inom ramen för anmälningarna så ryms åtgärden däri. Vad gäller anmälan om husbehovstakten så ligger den söder om Rörvattnet och stämmer inte med den karta där husbehovstakten nu ligger väster om Killholmarna. Vad gäller tillstånd för vattenverksamhet så ska en sådan föregås av en lagstyrd samrådsprocess och något sådant underlag för samråd har inte lämnats till Länsstyrelsen.

SKÄL FÖR BESLUT

Mark- och miljödomstolen har hållit syn i målet den 30 juni 2020 och vid synen kunde domstolen konstatera att regleringen av sjön Rörvattnet gett upphov till de skador som O.P. redovisat, skador som avsevärt fördyrar en eventuell avverkning av hans

skog på Killingholmarna. O.P:s beräknade merkostnad om totalt 2 301 530 kr plus moms för avverkning av skog på Killingholmarna, för vilket han nu yrkar ersättning för, bedöms av mark- och miljödomstolen som rimlig. Någon ersättning för skadan har inte utgått tidigare och då tiden för anmälan av oförutsedd skada har passerats framstår det som skäligt att O.P. tillerkänns en viss ersättning för uppkomna skador.

När mark- och miljödomstolen lämnar bifall till en ansökan om bygdeavgiftsmedel är det normalt i form av ett kostnadsbidrag i varierade storlek, vanligen mellan 30 000 och 100 000 kr. I detta mål ska eventuell ersättning betalas ur avgiftsmedel för Rörvattnets reglering. Mark- och miljödomstolen kontaktade Länsstyrelsen i Jämtlands län under juni 2020 och fick uppgifter om att det för närvarande finns 154 000 kr i avgiftsmedel avseende Rörvattnets reglering. Mot denna bakgrund anser mark- och miljödomstolen att O.P. ska tillerkännas ett kostnadsbidrag om 154 000 kr för uppkomna skador.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (MMD-11)

Överklagande senast den 10 september 2020. Prövningstillstånd krävs.

På mark- och miljödomstolens vägnar

Lars Nyberg

Målet har avgjorts av rådmannen Lars Nyberg, ordförande, och tekniska rådet Lars Edlund. Målet har beretts av beredningsjuristen Britt Inger Johansson.